

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDS DIREKTIV 2001/29/EF

2007/EØS/16/45

av 22. mai 2001

om harmonisering av visse sider ved opphavsrett og beslektede rettigheter i informasjonssamfunnet(*)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 47 nr. 2, artikkel 55 og 95,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽³⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I traktaten er det fastsatt at det skal opprettes et indre marked og innføres en ordning som sikrer at konkurransen på det indre marked ikke vriss. Harmonisering av medlemsstatenes lover om opphavsrett og beslektede rettigheter bidrar til at disse målene nås.
- 2) På sitt møte på Korfu 24. og 25. juni 1994 understreket Det europeiske råd behovet for å skape en generell og fleksibel rettslig ramme på fellesskapsplan for å fremme utviklingen av informasjonssamfunnet i Europa. Dette forutsetter blant annet at det finnes et indre marked for nye varer og tjenester. Viktig fellesskapsregelverk med sikte på å innføre slike rammeregler er allerede vedtatt eller er i ferd med å bli vedtatt. Opphavsrett og beslektede rettigheter spiller en viktig rolle i den forbindelse, ettersom de verner og fremmer utvikling og markedsføring av nye varer og tjenester samt skaping og utnyttning av deres kreative innhold.
- 3) Den foreslåtte harmoniseringen vil bidra til å gjennomføre de fire friheter på det indre marked og dreier seg om overholdelse av grunnleggende rettsprinsipper, særlig eiendomsrett, herunder immaterialrett, og yringsfrihet og offentlighetens interesse.
- 4) En harmonisert rettslig ramme for opphavsrett og beslektede rettigheter vil gjennom økt rettssikkerhet, samtidig som den sikrer et sterkt immaterialrettslig vern, oppmuntre til betydelig investering i kreativitet og nyskaping, herunder nettinfrastruktur, og dermed føre til vekst og økt konkurransevne for europeisk

industri, både når det gjelder levering av innhold og informasjonsteknologi og mer allment i en rekke nærings- og kultursektorer. Dette vil gjøre det mulig å sikre sysselsetting og oppmuntre til skaping av nye arbeidsplasser.

- 5) Den teknologiske utvikling har økt og spredt mulighetene for skaping, produksjon og utnyttning. Selv om det ikke er nødvendig med nye begreper for immaterialrettslig vern, bør nåværende lovgivning om opphavsrett og beslektede rettigheter tilpasses og utfylles for å ta behørig hensyn til økonomiske realiteter som f.eks. nye former for utnyttning.
- 6) Uten harmonisering på fellesskapsplan kan lovgivningsprosessene på nasjonalt plan, som flere medlemsstater allerede har påbegynt som svar på de teknologiske utfordringene, føre til betydelige forskjeller i vern og dermed hindringer for den frie bevegelse for varer og tjenester som innbefatter eller bygger på immaterialrett, noe som kan føre til ny oppsplitting av det indre marked og manglende lovgivningsmessig sammenheng. Virkningen av slik lovgivningsmessige ulikhet og usikkerhet vil bli mer merkbar med ytterligere utvikling av informasjonssamfunnet, som allerede har ført til at utnyttning av immaterialrettigheter på tvers av landegrensene har økt betydelig. Denne utviklingen vil og bør bli videreført. Betydelig rettslig ulikhet og usikkerhet med hensyn til vern kan hindre stordriftsfordeler for nye varer og tjenester som er beskyttet av opphavsretten og beslektede rettigheter.
- 7) Fellesskapets rettslige ramme for vern av opphavsrett og beslektede rettigheter må derfor også tilpasses og utfylles i den grad det er nødvendig for at det indre marked skal virke på en tilfredsstillende måte. Det er derfor hensiktsmessig å tilpasse de nasjonale bestemmelsene om opphavsrett og beslektede rettigheter som varierer betydelig fra en medlemsstat til en annen, eller som medfører rettslig usikkerhet som hindrer at det indre marked virker på en tilfredsstillende måte og at informasjonssamfunnet i Europa utvikles, og det er viktig å unngå at medlemsstatene reagerer forskjellig på den teknologiske utvikling. Derimot er det ikke nødvendig å fjerne eller hindre ulikheter som ikke har negativ innvirkning på det indre markeds virkemåte.
- 8) De forskjellige sosiale, samfunnsmessige og kulturelle følgene av informasjonssamfunnet krever at det tas hensyn til særtrekkene ved innholdet i varer og tjenester.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 167 av 22.6.2001, s. 10, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 110/2004 av 9. juli 2004 om endring av EØS-avtalens vedlegg XVII (Opphavsrett), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 65 av 23.12.2004, s. 30.

⁽¹⁾ EFT C 108 av 7.4.1998, s. 6 og EFT C 180 av 25.6.1999, s. 6.

⁽²⁾ EFT C 407 av 28.12.1998, s. 30.

⁽³⁾ Europaparlamentsuttalelse av 10. februar 1999 (EFT C 150 av 28.5.1999, s. 171), Rådets felles holdning av 28. september 2000 (EFT C 344 av 1.12.2000, s. 1) og europaparlamentsbeslutning av 14. februar 2001 (ennå ikke kunngjort i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*). Rådsbeslutning av 9. april 2001.

- 9) Utgangspunktet for enhver harmonisering av opphavsrett og beslektede rettigheter må være et sterkt vern, ettersom slike rettigheter er avgjørende for intellektuell frambringelse. Vernet av dem bidrar til å vedlikeholde og utvikle kreativiteten til beste for opphavsmenn, utøvende kunstnere, produsenter, forbrukere, kulturen, foretakene og allmennheten generelt. Immaterialrett har derfor vært anerkjent som en integrert del av eiendomsretten.
- 10) Dersom opphavsmenn eller utøvende kunstnere skal kunne fortsette sitt kreative og kunstneriske arbeid, må de få et passende vederlag for bruken av sine verk, slik produsentene også må for å kunne finansiere dette arbeidet. Den investering som er nødvendig for å skape varer som f.eks. fonogrammer, filmer eller multimedieprodukter, og tjenester som f.eks. tjenester på bestilling, er betydelig. Det er nødvendig med tilstrekkelig rettslig vern av immaterialrettigheter for å sikre et slikt vederlag og for å gi mulighet for tilfredsstillende avkastning av investeringen.
- 11) En effektiv og streng ordning for vern av opphavsrett og beslektede rettigheter er et av de viktigste virkemidlene for å sikre at europeisk kulturell skaperevne og produksjon får de nødvendige ressurser og for å ivareta frambringeres og de utøvende kunstneres uavhengighet og verdighet.
- 12) Det er også svært viktig fra et kulturelt synspunkt å sørge for tilstrekkelig vern av verk som er beskyttet av opphavsretten og arbeider som omfattes av beslektede rettigheter. I henhold til traktatens artikkel 151 skal Fellesskapet ta kulturelle forhold i betraktning når det utøver sin virksomhet.
- 13) En felles innsats for å finne fram til og konsekvent anvende på europeisk plan tekniske tiltak for å verne verk og andre arbeider og for å gi nødvendige opplysninger om rettigheter er av avgjørende betydning, ettersom det endelige målet med slike tiltak er å sikre praktisk gjennomføring av de prinsipper og garantier som er fastsatt ved lov.
- 14) Dette direktiv bør fremme læring og kultur ved å verne verk og andre arbeider og samtidig tillate unntak eller avgrensninger i offentlighetens interesse for utdannings- og undervisningsformål.
- 15) Diplomatkonferansen som i desember 1996 ble holdt under ledelse av Verdensorganisasjonen for immaterialrett (WIPO), førte til at det ble vedtatt to nye traktater, WIPO-traktaten om opphavsrett og WIPO-traktaten om framføringer og fonogrammer, som gjelder henholdsvis vern av opphavsmenn og vern av utøvende kunstnere og fonogramprodusenter. I disse traktatene ajourføres det internasjonale vern av opphavsrett og beslektede rettigheter vesentlig, ikke minst med hensyn til den såkalte «digitale dagsorden», og mulighetene til å bekjempe piratvirksomhet i hele verden forbedres. Fellesskapet og et flertall av medlemsstatene har allerede undertegnet traktatene, og forberedelsene til Fellesskapets og medlemsstatenes ratifisering av traktatene er igangsatt. Dette direktiv tar også sikte på å gjennomføre noen av disse nye internasjonale forpliktelsene.
- 16) Spørsmålet om ansvar knyttet til virksomhet i et nett miljø berører ikke bare opphavsrett og beslektede rettigheter, men også andre områder, som ærekrenkelse, villedende reklame eller varemerkeinngrep. Dette spørsmålet er behandlet gjennomgående i europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/31/EF av 8. juni 2000 om visse rettslige aspekter ved informasjonssamfunnstjenester, særlig elektronisk handel, i det indre marked («Direktivet om elektronisk handel»)⁽¹⁾, som avklarer og harmoniserer forskjellige rettslige spørsmål knyttet til informasjons samfunnstjenester, herunder elektronisk handel. Dette direktiv bør gjennomføres innenfor en tidsramme som tilsvaret den som er fastsatt for direktivet om elektronisk handel, ettersom det i nevnte direktiv er fastsatt en harmonisert ramme for prinsipper og bestemmelser som gjelder bl.a. viktige deler av dette direktiv. Dette direktiv berører ikke bestemmelser om ansvar i nevnte direktiv.
- 17) Det er nødvendig, særlig i lys av de krav som oppstår i det digitale miljø, å sikre at rettighetshaverorganisasjonene oppnår en høyere grad av rasjonalisering og åpenhet med hensyn til overholdelse av konkurransereglene.
- 18) Dette direktiv berører ikke ordninger i medlemsstatene som gjelder forvaltning av rettigheter, som f.eks. kollektive avtalelisenser.
- 19) Rettighetshavernes moralske rettigheter bør utøves i samsvar med medlemsstatens lovgivning og bestemmelsene i Bern-konvensjonen om vern av litterære og kunstneriske verk, WIPO-traktaten om opphavsrett og WIPO-traktaten om framføringer og fonogrammer. Slike moralske rettigheter ligger utenfor dette direktivs virkeområde.
- 20) Dette direktiv bygger på prinsipper og regler som allerede er fastsatt i direktivene som gjelder på området, særlig direktiv 91/250/EØF⁽²⁾, 92/100/EØF⁽³⁾, 93/83/EØF⁽⁴⁾, 93/98/EØF⁽⁵⁾ og 96/9/EF⁽⁶⁾. Det utvikler disse prinsippene og reglene og setter dem i sammenheng med informasjonssamfunnet. Bestemmelsene i dette direktiv bør anvendes med forbehold for bestemmelsene i nevnte direktiver, med mindre annet er fastsatt i dette direktiv.

⁽¹⁾ EFT L 178 av 17.7.2000, s. 1.

⁽²⁾ Rådsdirektiv 91/250/EØF av 14. mai 1991 om rettslig vern av datamaskinprogrammer (EFT L 122 av 17.5.1991, s. 42). Direktivet sist endret ved direktiv 93/98/EØF.

⁽³⁾ Rådsdirektiv 92/100/EØF av 19. november 1992 om utleie- og utlånsrett og om visse opphavsrettsbeslektede rettigheter på området immaterialrett (EFT L 346 av 27.11.1992, s. 61). Direktivet sist endret ved direktiv 93/98/EØF.

⁽⁴⁾ Rådsdirektiv 93/83/EØF av 27. september 1993 om samordning av visse bestemmelser om opphavsrett og nærstående rettigheter som får anvendelse på satellittkringkasting og videre sending via kabel (EFT L 248 av 6.10.1993, s. 15).

⁽⁵⁾ Rådsdirektiv 93/98/EØF av 29. oktober 1993 om harmonisering av vernetiden for opphavsrett og visse nærstående rettigheter (EFT L 290 av 24.11.1993, s. 9).

⁽⁶⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 96/9/EF av 11. mars 1996 om rettslig vern av databaser (EFT L 77 av 27.3.1996, s. 20).

- 21) I dette direktiv bør virkeområdet defineres for de handlinger som omfattes av reproduksjonsretten med hensyn til de forskjellige rettighetshaverne. Dette bør gjøres i samsvar med gjeldende fellesskapsrett. Disse handlingene bør gis en bred definisjon for å ivareta rettsikkerheten i det indre marked.
- 22) Målet om tilstrekkelig støtte til spredning av kultur må ikke oppnås på bekostning av et sterkt vern av rettigheter eller ved å tolerere ulovlige former for spredning av forfalskede eller piratkopierte verk.
- 23) I dette direktiv bør opphavsmannens rett til overføring til allmennheten harmoniseres ytterligere. Denne rettigheten bør forstås i vid forstand og omfatte all overføring til allmennheten som ikke er til stede på overføringens opprinnelsessted. Denne rettigheten bør omfatte all sending eller videresending av et verk til allmennheten, enten over tråd eller trådløst, herunder kringkasting. Denne rettigheten bør ikke omfatte andre handlinger.
- 24) Retten til å gjøre beskyttede arbeider nevnt i artikkel 3 nr. 2 tilgjengelige for allmennheten bør anses å omfatte all tilgjengeliggjøring av slike arbeider for den del av allmennheten som ikke er til stede ved tilgjengeliggjøringens opprinnelsessted, og anses ikke å omfatte noen andre handlinger.
- 25) Den rettslige usikkerheten omkring arten og omfanget av vern for sending på bestilling i nett av verk som er beskyttet av opphavsretten og arbeider beskyttet av beslektede rettigheter, bør fjernes ved at det fastsettes harmonisert vern på fellesskapsplan. Det bør være klart at alle rettighetshavere som anerkjennes i dette direktiv, bør ha enerett til å gjøre tilgjengelig for allmennheten verk beskyttet av opphavsretten eller andre beskyttede arbeider, gjennom interaktive sendinger på bestilling. Slike sendinger kjennetegnes ved at allmennheten kan få tilgang til dem fra et selvvalgt sted og på et selvvalgt tidspunkt.
- 26) Når kringkastingsselskaper som tjenester på bestilling tilbyr radio- eller fjernsynsproduksjoner som inneholder musikk fra kommersielle fonogrammer som en integrert del av produksjonene, bør det oppmuntres til kollektive lisensavtaler for å lette klarering av de aktuelle rettighetene.
- 27) Bare det å stille fysiske anlegg til rådighet for å muliggjøre eller foreta en overføring, utgjør ikke i seg selv overføring i henhold til dette direktiv.
- 28) Vern av opphavsrett etter dette direktiv omfatter enerett til å kontrollere spredning av verket som er innarbeidet i en materiell gjenstand. Det første salget i Fellesskapet av originalen av et verk eller kopier av dette foretatt av rettighetshaveren eller med dennes samtykke, konsumerer retten til å kontrollere videresalg av gjenstanden i Fellesskapet. Denne retten bør ikke konsumeres ved salg av originalen eller av kopier av denne utenfor Fellesskapet foretatt av rettighetshaveren eller med dennes samtykke. Utleie- og utlånsrettigheter for opphavsmenn er fastsatt ved direktiv 92/100/EØF. Spredningsretten fastsatt i dette direktiv berører ikke bestemmelsene om utleie- og utlånsrettigheter i kapittel I i nevnte direktiv.
- 29) Spørsmålet om konsumpsjon oppstår ikke når det gjelder tjenester, særlig direktekoblede tjenester. Dette gjelder også for den fysiske kopien av et verk eller et annet arbeid laget av en bruker av en slik tjeneste med samtykke fra rettighetshaveren. Det samme gjelder derfor for utleie og utlån av originalen og kopier av verket eller andre arbeider som av natur er tjenester. Til forskjell fra CD-ROM eller CD-I, der immaterialrettighetene inngår i et fysisk medium, dvs. en vare, er hver direktekoblede tjeneste faktisk en handling som bør være underlagt tillatelse dersom det er fastsatt i opphavsretten eller beslektede rettigheter.
- 30) Rettighetene nevnt i dette direktiv kan overdras, tildeles eller gis som avtalte lisenser, med forbehold for relevant nasjonal lovgivning om opphavsrett og beslektede rettigheter.
- 31) Det bør opprettholdes en rimelig balanse mellom de forskjellige kategorier rettighetshaveres rettigheter og interesser samt mellom de forskjellige kategorier rettighetshavere og brukere av beskyttede arbeider. De gjeldende unntak og avgrensninger i rettighetene fastsatt av medlemsstatene må vurderes på nytt i lys av det nye elektroniske miljøet. De forskjeller som finnes når det gjelder unntak og avgrensninger med hensyn til visse handlinger som er underlagt restriksjoner, har direkte negative virkninger for det indre markeds virkemåte på området opphavsrett og beslektede rettigheter. Slike forskjeller kan bli tydeligere med utviklingen av utnyttning av verk over landegrensene og virksomhet på tvers av landegrensene. For å sikre at det indre marked virker på en tilfredsstillende måte, bør slike unntak og avgrensninger defineres på en mer harmonisk måte. Graden av harmonisering bør være avhengig av hvilken virkning de har på det indre markeds virkemåte.
- 32) Dette direktiv inneholder en uttømmende liste over unntak fra og avgrensninger av reproduksjonsrettigheten e og retten til overføring til allmennheten. Visse unntak eller avgrensninger får eventuelt anvendelse bare på reproduksjonsrettigheten. Denne listen tar behørig hensyn til de forskjellige rettslige tradisjonene i medlemsstatene, samtidig som den tar sikte på å sikre det indre markeds virkemåte. Medlemsstatene bør anvende disse unntakene og avgrensningene på en enhetlig måte, noe som vil bli vurdert ved en framtidig gjennomgåelse av gjennomføringsbestemmelsene.
- 33) Eneretten til reproduksjon bør omfattes av et unntak for å tillate visse midlertidige reproduksjonshandlinger som er flyktige eller tilfeldige, som utgjør en integrert og vesentlig del av en teknologisk prosess og som utføres bare med det formål å muliggjøre enten effektiv overføring i et nett mellom tredjemenn gjennom en mellommann, eller lovlig bruk av et verk eller et annet beskyttet arbeid. De aktuelle reproduksjonshandlingene bør ikke ha noen økonomisk verdi i seg selv. I den grad de oppfyller disse vilkårene, bør dette unntaket omfatte handlinger som

- muliggjør skumlesing samt mellomlagring, herunder handlinger som gjør det mulig for overføringssystemer å virke effektivt, forutsatt at mellommannen ikke griper inn i den lovlige bruken av teknologien, som er allment anerkjent og brukt av industrien, for det formål å skaffe data om bruken av informasjonen. En bruk bør betraktes som lovlig når den er tillatt av rettighetshaveren eller ikke er avgrenset ved lov.
- 34) Medlemsstatene bør ha mulighet til å fastsette visse unntak eller avgrensninger i visse tilfeller, som f.eks. bruk for utdannings- og forskningsformål, til fordel for offentlige institusjoner som biblioteker og arkiver, til nyhetsformidling, til sitater, til bruk for funksjonshemmede, til bruk for offentlig sikkerhet og til bruk i forvaltningssaker og ved rettergang.
- 35) I visse tilfeller av unntak eller avgrensninger bør rettighetshaverne få en rimelig og tilstrekkelig godtgjøring for den bruk som gjøres av deres beskyttede verk eller andre beskyttede arbeider. Ved fastsettelse av formen, de nærmere reglene for og det eventuelle nivået på en slik rimelig godtgjøring bør det tas hensyn til de særlige omstendighetene i hvert enkelt tilfelle. Ved vurdering av disse omstendighetene vil et nyttig kriterium være den mulige skade som rettighetshaverne kan lide som følge av den aktuelle handlingen. I tilfeller der rettighetshaverne allerede har mottatt betaling i en annen form, for eksempel som en del av lisensavgift, bør det ikke påløpe noen særskilt eller separat betaling. Ved fastsettelse av nivået på den rimelige godtgjøringen bør det tas hensyn til i hvor stor grad det brukes tekniske vernetiltak som nevnt i dette direktiv. I visse situasjoner der skaden for rettighetshaveren vil være ubetydelig, kan det være at det ikke vil oppstå noen betalingsforpliktelse.
- 36) Medlemsstatene kan fastsette en rimelig godtgjøring til rettighetshavere også når de anvender de frivillige bestemmelsene om unntak eller avgrensninger som ikke krever slik godtgjøring.
- 37) Eventuelle nasjonale ordninger for reprografi skaper ikke store hindringer for det indre marked. Medlemsstatene bør ha mulighet til å fastsette unntak eller avgrensning med hensyn til reprografi.
- 38) Medlemsstatene bør ha mulighet til å fastsette unntak fra eller avgrensning av reproduksjonsretten for visse typer reproduksjon av lydmateriale, bildemateriale og audiovisuelt materiale til privat bruk, mot en rimelig godtgjøring. Dette kan omfatte innføring eller videreføring av vederlagsordninger for å godtgjøre den skade rettighetshaverne lider. Selv om forskjeller mellom disse vederlagsordningene påvirker det indre markeds virkemåte, bør disse forskjellene, når det gjelder analog privat reproduksjon, ikke ha betydelig innvirkning på utviklingen av informasjonssamfunnet. Digital privat kopiering blir sannsynligvis mer utbredt og vil ha større økonomiske virkninger. Det bør derfor tas behørig hensyn til forskjellene mellom digital og analog privat kopiering, og det bør i visse tilfeller skilles mellom dem.
- 39) Når medlemsstatene anvender unntaket eller avgrensningen på privat kopiering, bør de ta behørig hensyn til den teknologiske og økonomiske utvikling, særlig med hensyn til digital privat kopiering og vederlagsordninger, når det foreligger virkningsfulle tekniske vernetiltak. Slike unntak eller avgrensninger bør ikke være til hinder for bruk av tekniske tiltak eller anvendelse av dem for å hindre omgåelse.
- 40) Medlemsstatene kan fastsette et unntak eller en avgrensning til fordel for visse ideelle virksomheter som offentlig tilgjengelige biblioteker og tilsvarende institusjoner samt arkiver. Dette bør likevel avgrenses til visse særlige tilfeller som omfattes av reproduksjonsretten. Slike unntak eller avgrensninger bør ikke omfatte bruk i forbindelse med direktekoplet levering av beskyttede verk eller andre beskyttede arbeider. Dette direktiv bør ikke berøre medlemsstatenes mulighet til å fravike eneretten til offentlig utlån i samsvar med artikkel 5 i direktiv 92/100/EØF. Det bør derfor oppmuntres til at det inngås særskilte kontrakter eller lisenser som på en balansert måte tilgodeser slike virksomheter og gjennomføringen av deres formidlingsoppgave.
- 41) Ved anvendelse av unntaket eller avgrensningen for efemere opptak foretatt av kringkastingsselskaper, er det underforstått at kringkastingsselskapets egne anlegg omfatter anleggene til en person som opptrer på vegne av selskapet og under dettes ansvar.
- 42) Ved anvendelse av unntaket eller avgrensningen for ikke-kommersielle utdannings- og forskningsformål, herunder fjernundervisning, bør den aktuelle virksomhetens ikke-kommersielle art bestemmes av virksomheten som sådan. Virksomhetens organisasjonsstruktur og finansieringsmåte er ikke de avgjørende faktorene i denne sammenheng.
- 43) Det er i alle tilfeller viktig for medlemsstatene å treffe alle nødvendige tiltak for å lette tilgang til verk for personer med en funksjonshemming som hindrer dem i å bruke selve verkene, og å legge særlig vekt på tilgjengelige formater.
- 44) Når unntakene og avgrensningene fastsatt i dette direktiv anvendes, bør det skje i samsvar med internasjonale forpliktelser. Slike unntak og avgrensninger må ikke anvendes på en måte som skader rettighetshaverens rettmessige interesser eller som er i strid med normal utnyttning av vedkommendes verk eller andre arbeider. Når medlemsstatene fastsetter slike unntak og avgrensninger, bør det særlig tas behørig hensyn til den økte økonomiske virkningen som slike unntak eller avgrensninger kan få innenfor rammen av det nye elektroniske miljø. Det kan derfor bli nødvendig å begrense omfanget av visse unntak eller avgrensninger ytterligere når det gjelder visse nye bruksmåter for verk som er omfattet av opphavsrett og andre beskyttede arbeider.

- 45) Unntakene og avgrensningene nevnt i artikkel 5 nr. 2, 3 og 4 bør likevel ikke være til hinder for å definere kontraktsforhold beregnet på å sikre en rimelig godtgjøring for rettighetshaverne i den utstrekning nasjonal lovgivning tillater det.
- 46) Megling vil kunne hjelpe brukere og rettighetshavere til å løse tvister. Kommisjonen bør, i samarbeid med medlemsstatene innenfor rammen av kontaktutvalget, gjennomføre en undersøkelse for å vurdere nye rettslige metoder for tvisteløsning i forbindelse med opphavsrett og beslektede rettigheter.
- 47) Den teknologiske utvikling vil gjøre det mulig for rettighetshaverne å bruke tekniske tiltak beregnet på å hindre eller avgrense handlinger som ikke er tillatt av innehaverne av opphavsrett, beslektede rettigheter eller sui generis-retten i databaser. Det er imidlertid en fare for at det kan bli drevet ulovlig virksomhet for å muliggjøre eller lette omgåelse av det tekniske vernet som disse tiltakene gir. For å unngå oppsplittede rettslige tilnæringsmåter som vil kunne hindre det indre markeds virkemåte, er det nødvendig å fastsette harmonisert rettslig vern mot omgåelse av virkningsfulle tekniske tiltak og mot bruk av innretninger og produkter eller tjenester for dette formålet.
- 48) Slikt rettslig vern bør fastsettes for tekniske tiltak som effektivt avgrenser handlinger som ikke er tillatt av innehaverne av opphavsrett, beslektede rettigheter eller sui generis-retten i databaser, men likevel uten å hindre det elektroniske utstyrets normale virkemåte og dets teknologiske utvikling. Slikt rettslig vern innebærer ingen forpliktelse til å utforme innretninger, produkter, komponenter eller tjenester som er i samsvar med disse tekniske tiltakene så lenge innretningene, produktene, komponentene eller tjenestene ikke på annen måte omfattes av forbudet fastsatt i artikkel 6. Slikt rettslig vern bør overholde forholdsmessighetsprinsippet og bør ikke forby innretninger eller virksomhet som har et annet kommersielt betydningsfullt formål eller bruksområde enn å omgå det tekniske vernet. Særlig bør dette vernet ikke hindre forskning i kryptografi.
- 49) Det rettslige vernet av tekniske tiltak berører ikke anvendelsen av nasjonale bestemmelser som kan forby privat eie av innretninger, produkter eller komponenter beregnet på å omgå de tekniske tiltakene.
- 50) Et slikt harmonisert rettslig vern berører ikke de særlige bestemmelsene om vern fastsatt i direktiv 91/250/EØF. Det bør særlig ikke få anvendelse på vernet av tekniske tiltak som brukes i forbindelse med datamaskinprogrammer, som utelukkende er omhandlet i nevnte direktiv. Det bør verken hemme eller hindre utvikling eller bruk av noe middel til å omgå et teknisk tiltak som er nødvendig for å gjøre det mulig å utføre handlinger i samsvar med artikkel 5 nr. 3 eller artikkel 6 i direktiv 91/250/EØF. I artikkel 5 og 6 i nevnte direktiv fastsettes utelukkende unntak fra enerettene som gjelder for datamaskinprogrammer.
- 51) Det rettslige vernet av tekniske tiltak får anvendelse med forbehold for bestemmelser om offentlig orden i henhold til artikkel 5 og offentlig sikkerhet. Medlemsstatene bør fremme frivillige tiltak som treffes av rettighetshavere, herunder inngåelse og gjennomføring av avtaler mellom rettighetshavere og andre berørte parter, for å gjøre det mulig å nå målene med visse unntak eller avgrensninger fastsatt i nasjonal lovgivning i samsvar med dette direktiv. Dersom det ikke foreligger slike frivillige tiltak eller avtaler innen rimelig tid, bør medlemsstatene treffe hensiktsmessige tiltak for å sikre at rettighetshaverne gir brukere tilgodesett ved slike unntak eller avgrensninger, hensiktsmessige midler til å dra nytte av dem, ved å modifisere et gjennomført teknisk tiltak eller på annen måte. For å hindre misbruk av slike tiltak som treffes av rettighetshaverne, også innenfor rammen av avtaler, eller som er truffet av en medlemsstat, bør alle tekniske tiltak som anvendes ved gjennomføring av slike tiltak, likevel ha rettslig vern.
- 52) Ved gjennomføring av et unntak eller en avgrensning for privat kopiering i samsvar med artikkel 5 nr. 2 bokstav b) bør medlemsstatene også fremme bruk av frivillige tiltak for å gjøre det mulig å nå målene med et slikt unntak eller en slik avgrensning. Dersom det innen rimelig tid ikke er truffet slike frivillige tiltak for å muliggjøre reproduksjon til privat bruk, kan medlemsstatene treffe tiltak for å gjøre det mulig for dem som tilgodeses ved det aktuelle unntaket eller avgrensningen, å nyte godt av det. Frivillige tiltak truffet av rettighetshaverne, herunder avtaler mellom rettighetshaverne og andre berørte parter, samt tiltak truffet av medlemsstatene, er ikke til hinder for at rettighetshaverne kan benytte tekniske tiltak som er forenlige med unntakene eller avgrensningene med hensyn til privat kopiering fastsatt i nasjonal lovgivning i samsvar med artikkel 5 nr. 2 bokstav b), idet det tas hensyn til kravet om en rimelig godtgjøring etter denne bestemmelsen og et eventuelt skille mellom forskjellige bruksvilkår i samsvar med artikkel 5 nr. 5, f.eks. kontroll med antall reproduksjoner. For å hindre misbruk av slike tiltak, bør ethvert teknisk tiltak som anvendes ved gjennomføring av dem, være underlagt rettslig vern.
- 53) Vernet av tekniske tiltak bør sikre et trygt miljø for yting av interaktive tjenester på bestilling, på en slik måte at allmennheten kan få tilgang til verk eller andre arbeider fra et selvvalgt sted og på et selvvalgt tidspunkt. I tilfeller der slike tjenester omfattes av kontraktsbestemmelser, bør første og annet ledd i artikkel 6 nr. 4 ikke få anvendelse. Ikke-interaktive former for direktekoplet bruk bør fremdeles være underlagt disse bestemmelsene.

- 54) Det er gjort store framskritt innenfor internasjonal standardisering av tekniske systemer for identifisering av verk og beskyttede arbeider i digitalt format. I et miljø der nett inntar en stadig større plass, kan forskjeller mellom tekniske tiltak føre til inkompatibilitet mellom systemer innen Fellesskapet. Kompatibilitet og samvirkingsevne mellom de forskjellige systemene bør fremmes. Det vil være meget ønskelig å fremme utvikling av verdensomspennende systemer.
- 55) Den teknologiske utvikling vil lette spredningen av verk, særlig i nett, og det vil derfor bli nødvendig for rettighetshaverne bedre å identifisere verket eller et annet beskyttet arbeid, opphavsmannen eller enhver annen rettighetshaver, og å gi opplysninger om vilkårene for bruk av verket eller det andre beskyttede arbeidet, for å lette forvaltningen av rettighetene knyttet til dem. Rettighetshaverne bør oppmuntres til å bruke merking som, i tillegg til opplysningene nevnt ovenfor, blant annet angir deres tillatelse når verkene eller andre beskyttede arbeider distribueres i nett.
- 56) Det foreligger likevel en fare for at det kan utvikle seg ulovlig virksomhet for å fjerne eller endre de elektroniske opplysningene om forvaltningen av opphavsrett eller for på annen måte å spre, importere for spredning, kringkaste, overføre eller gjøre tilgjengelig for allmennheten verk eller andre beskyttede arbeider som slike opplysninger er fjernet fra uten tillatelse. For å unngå oppsplittede rettslige tilnæringsmåter som vil kunne hindre det indre markeds virkemåte, er det nødvendig å fastsette et harmonisert rettslig vern mot all slik virksomhet.
- 57) Ovennevnte systemer for opplysninger om rettighetsforvaltning kan, avhengig av utformingen, samtidig behandle persondata om enkeltmenneskers forbruksmønstre med hensyn til beskyttede arbeider og gjøre det mulig å spore nettatferd. Disse tekniske midlene bør i sine tekniske funksjoner innbefatte prinsippene om personvern i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 95/46/EF av 24. oktober 1995 om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger⁽¹⁾.
- 58) Medlemsstatene bør fastsette effektive sanksjoner og klageadgang ved inngrep i rettigheter og forpliktelser fastsatt i dette direktiv. De bør treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at slike sanksjoner og klageadgang anvendes. Sanksjonene som fastsettes, bør være virkningsfulle, stå i forhold til inngrepet og virke avskrekkende, og bør innbefatte muligheten til å søke erstatning og/eller kreve midlertidig forføyning og eventuelt beslaglegging av materialet som er brukt ved inngrepet.
- 59) Mellommenns tjenester kan, særlig i det digitale miljø, i økende grad bli brukt av tredjemann til å gjøre inngrep. I mange tilfeller er det mellommennene som best kan bringe slike inngrep til opphør. Uten at andre tilgjengelige sanksjoner og klageadgang berøres, bør rettighetshaverne derfor ha mulighet til å kreve midlertidig forføyning overfor en mellommann som formidler en tredjemanns inngrep i et beskyttet verk eller et annet beskyttet arbeid i et nett. Denne muligheten bør finnes også dersom mellommannens handlinger omfattes av et unntak i henhold til artikkel 5. Vilkårene og nærmere regler for slike forføyninger bør fastsettes i medlemsstatenes nasjonale lovgivning.
- 60) Det vern som er fastsatt i dette direktiv, bør ikke berøre nasjonale lovbestemmelser eller fellesskapsbestemmelser på andre områder, som industriell eiendomsrett, datasikring, betinget tilgang, tilgang til offentlige dokumenter og regelen om kronologi for utnyttning i medier, som kan påvirke vernet av opphavsretten og beslektede rettigheter.
- 61) For å overholde WIPO-traktaten om framføring og fonogrammer bør direktiv 92/100/EØF og 93/98/EØF oppheves —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

KAPITTEL I

FORMÅL OG VIRKEOMRÅDE

Artikkel 1

Virkeområde

1. Dette direktiv gjelder det rettslige vern av opphavsrett og beslektede rettigheter innenfor rammen av det indre marked, med særlig vekt på informasjonssamfunnet.
2. Unntatt i tilfellene nevnt i artikkel 11, skal dette direktiv ikke på noen måte berøre gjeldende fellesskapsbestemmelser om
 - a) rettslig vern av datamaskinprogrammer,
 - b) utleie- og utlånsrett og visse opphavsrettsbeslektede rettigheter på området immaterialrett,
 - c) opphavsrett og beslektede rettigheter i forbindelse med kringkasting av programmer via satellitt og videresending via kabel,
 - d) vernetiden for opphavsrett og visse beslektede rettigheter,
 - e) rettslig vern av databaser.

⁽¹⁰⁾ EFT L 281 av 23.11.1995, s. 31.

KAPITTEL II

RETTIGHETER OG UNNTAK

*Artikkel 2***Reproduksjonsrett**

Medlemsstatene skal fastsette enerett til å tillate eller forby direkte eller indirekte, midlertidig eller varig reproduksjon, på en hvilken som helst måte og i en hvilken som helst form, helt eller delvis:

- a) for opphavsmenn, av deres verk,
- b) for utøvende kunstnere, av opptak av deres framføringer,
- c) for fonogramprodusenter, av deres fonogrammer,
- d) for produsenter av de første opptak av filmer, med hensyn til originalopptaket og kopier av deres filmer,
- e) for kringkastingsselskaper, av opptak av deres sendinger, enten de sendes over tråd eller trådløst, herunder via kabel eller satellitt.

*Artikkel 3***Rett til overføring av verk til allmennheten og rett til å gjøre andre beskyttede arbeider tilgjengelige for allmennheten**

1. Medlemsstatene skal fastsette enerett for opphavsmenn til å tillate eller forby overføring til allmennheten av deres verk, over tråd eller trådløst, herunder tilgjengeliggjøring av deres verk for allmennheten på en slik måte at allmennheten kan få tilgang til dem fra et selvvalgt sted og på et selvvalgt tidspunkt.
2. Medlemsstatene skal fastsette enerett til å tillate eller forby tilgjengeliggjøring for allmennheten, over tråd eller trådløst, på en slik måte at allmennheten kan få tilgang til verkene fra et selvvalgt sted og på et selvvalgt tidspunkt:
 - a) for utøvende kunstnere, av opptak av deres framføringer,
 - b) for fonogramprodusenter, av deres fonogrammer,
 - c) for produsenter av de første opptak av filmer, med hensyn til originalopptaket og kopier av deres filmer,
 - d) for kringkastingsselskaper, av opptak av deres sendinger, enten de sendes over tråd eller trådløst, herunder via kabel eller satellitt.
3. Rettighetene nevnt i nr. 1 og 2 skal ikke konsumeres ved noen overføring til allmennheten eller tilgjengeliggjøring for allmennheten som fastsatt i denne artikkel.

*Artikkel 4***Spredningsrett**

1. Medlemsstatene skal fastsette enerett for opphavsmenn til å tillate eller forby enhver form for spredning til allmennheten, ved salg eller på annen måte, av originalen av deres verk eller kopier av disse.
2. Spredningsretten skal ikke konsumeres i Fellesskapet når det gjelder originalen eller kopier av verket, unntatt når det første salget eller annen overdragelse av eiendomsretten til

dette eksemplaret foretas i Fellesskapet av rettighetshaveren eller med dennes samtykke.

*Artikkel 5***Unntak og avgrensninger**

1. Midlertidige reproduksjonshandlinger nevnt i artikkel 2 som er flyktige eller tilfeldige og utgjør en integrert og vesentlig del av en teknologisk prosess og som har som eneste formål å muliggjøre
 - a) overføring i nett mellom tredjemenn gjennom en mellommann, eller
 - b) lovlig brukav et verk eller et annet beskyttet arbeid, og som ikke har noen selvstendig økonomisk betydning, skal være unntatt fra reproduksjonsretten fastsatt i artikkel 2.
2. Medlemsstatene kan fastsette unntak fra eller avgrensninger av reproduksjonsretten fastsatt i artikkel 2 i følgende tilfeller:
 - a) når det dreier seg om reproduksjoner på papir eller lignende medium, utført ved bruk av enhver fotografisk teknikk eller enhver annen framgangsmåte med lignende virkninger, med unntak av noter, forutsatt at rettighetshaverne mottar en rimelig godtgjøring,
 - b) når det dreier seg om reproduksjoner på ethvert medium utført av en fysisk person til privat bruk og for formål som verken direkte eller indirekte er kommersielle, forutsatt at rettighetshaverne mottar en rimelig godtgjøring som tar hensyn til anvendelse eller ikke-anvendelse av tekniske tiltak nevnt i artikkel 6 på de berørte verk eller arbeider,
 - c) når det dreier seg om særskilte reproduksjonshandlinger utført av offentlig tilgjengelige biblioteker, utdanningsinstitusjoner eller museer, eller av arkiver, som ikke er til noen direkte eller indirekte økonomisk eller kommersiell fordel,
 - d) når det dreier seg om efemere opptak utført av kringkastingsselskaper ved hjelp av eget utstyr og til egne sendinger; bevaring av disse opptakene i offisielle arkiver kan tillates når de er av uvanlig dokumentarisk verdi,
 - e) når det dreier seg om reproduksjoner av kringkastingssendinger utført av sosiale institusjoner med ikke-kommersielle formål, f.eks. sykehus eller fengsler, forutsatt at rettighetshaverne mottar en rimelig godtgjøring.
3. Medlemsstatene kan fastsette unntak fra eller avgrensninger av rettighetene fastsatt i artikkel 2 og 3 i følgende tilfeller:
 - a) når det dreier seg om bruk utelukkende til illustrasjonsformål i undervisning eller vitenskapelig forskning, med forbehold om at kilden, herunder opphavsmannens navn, oppgis, med mindre dette viser seg å være umulig, og i den utstrekning som er berettiget ut fra det ikke-kommersielle formålet som skal oppnås,
 - b) når det dreier seg om bruk til fordel for mennesker med en funksjonshemming, og bruken er direkte forbundet med funksjonshemmingen og av ikke-kommersiell art, i den utstrekning som denne funksjonshemmingen krever,

- c) når det dreier seg om reproduksjon utført av pressen, overføring til allmennheten eller tilgjengeliggjøring av utgitte artikler om aktuelle økonomiske, politiske eller religiøse emner eller av kringkastede verk eller andre beskyttede arbeider av samme art, i tilfeller der det ikke er tatt uttrykkelig forbehold om slik bruk, og forutsatt at kilden, herunder opphavsmannens navn, oppgis, eller når det dreier seg om bruk av verk eller andre beskyttede arbeider i forbindelse med rapportering av dagsaktuelle begivenheter, i den utstrekning som er berettiget ut fra opplysningsformålet og forutsatt at kilden, herunder opphavsmannens navn, oppgis, med mindre dette viser seg å være umulig,
- d) når det dreier seg om sitater for formål som f.eks. kritikk eller anmeldelse, forutsatt at de gjelder et verk eller et annet beskyttet arbeid som allerede lovlig er gjort tilgjengelig for allmennheten, at kilden, herunder opphavsmannens navn, oppgis, med mindre dette viser seg å være umulig, og at bruken av dem er i samsvar med god skikk og i den utstrekning som kreves ut fra det særlige formålet,
- e) når det dreier seg om bruk som skjer av hensyn til offentlig sikkerhet eller for å sikre god gjennomføring av forvaltningsmessige, parlamentariske eller rettslige framgangsmåter, eller for å sikre god rapportering av slike framgangsmåter,
- f) når det dreier seg om bruk av politiske taler samt utdrag av offentlige foredrag eller lignende verk eller beskyttede arbeider, i den utstrekning som er berettiget ut fra opplysningsformålet og forutsatt at kilden, herunder opphavsmannens navn, oppgis, med mindre dette viser seg å være umulig,
- g) når det dreier seg om bruk under religiøse seremonier eller offisielle seremonier arrangert av en offentlig myndighet,
- h) når det dreier seg om bruk av verk som f.eks. arkitektoniske verk eller skulpturer, laget for å være varig plassert på offentlige steder,
- i) når det dreier seg om et verk eller et annet beskyttet arbeid som tilfeldig tas med i annet materiale,
- j) når det dreier seg om bruk som er beregnet på å reklamere for offentlige utstillinger eller salg av kunstverk, i den utstrekning som er nødvendig for å fremme arrangementet, og med unntak av all annen kommersiell bruk,
- k) når det dreier seg om bruk til karikatur, parodi eller pastisj,
- l) når det dreier seg om bruk i forbindelse med demonstrasjon eller reparasjon av utstyr,
- m) når det dreier seg om bruk av et kunstverk i form av en bygning eller en tegning eller plan av en bygning for gjenoppbygging av denne bygningen,
- n) når det dreier seg om bruk, gjennom overføring eller tilgjengeliggjøring for enkeltpersoner for private forsknings- eller studieformål ved hjelp av egne terminaler i lokalene til institusjoner nevnt i nr. 2 bokstav c), av verk og andre beskyttede arbeider som inngår i deres samlinger og som ikke er underlagt kjøps- eller lisensvilkår,
- o) når det dreier seg om bruk i visse andre tilfeller av mindre betydning der det allerede finnes unntak eller avgrensninger i nasjonal lovgivning, forutsatt at det bare er analog bruk og ikke berører den frie bevegelighet for varer og tjenester i Fellesskapet, med forbehold for de øvrige unntak og avgrensninger fastsatt i denne artikkel.
4. Når medlemsstatene har mulighet til å fastsette et unntak fra eller en avgrensning av reproduksjonsretten i henhold til nr. 2 og 3, kan de også fastsette et unntak fra eller en

avgrensning av spredningsretten nevnt i artikkel 4, i den utstrekning det er berettiget ut fra formålet med den tillatte reproduksjonshandlingen.

5. Unntakene og avgrensningene fastsatt i nr. 1, 2, 3 og 4 får anvendelse bare i visse særlige tilfeller som ikke er i strid med en normal utnyttning av et verk eller et annet beskyttet arbeid og ikke fører til urimelig skade for rettighetshaverens rettmessige interesser.

KAPITTEL III

VERN AV TEKNISKE TILTAK OG OPPLYSNINGER OM RETTIGHETSFORVALTNING

Artikkel 6

Forpliktelse med hensyn til tekniske tiltak

1. Medlemsstatene skal fastsette hensiktsmessig rettslig vern mot omgåelse av ethvert teknisk tiltak, som en person foretar dersom vedkommende vet eller har rimelig grunn til å tro at dette er formålet.
2. Medlemsstatene skal fastsette hensiktsmessig rettslig vern mot framstilling, import, spredning, salg, utleie, reklame for salg eller utleie, eller besittelse for kommersielle formål, av innretninger, produkter eller komponenter eller tjenesteyting som
 - a) er gjenstand for salgsfremmende tiltak, reklame eller markedsføring med henblikk på omgåelse av, eller
 - b) bare i begrenset grad har annet kommersielt formål eller annet bruksområde enn å omgå, eller
 - c) hovedsakelig er konstruert, produsert, tilpasset eller utført for det formål å muliggjøre eller lette omgåelse av ethvert virkningsfullt teknisk tiltak.
3. I dette direktiv menes med «tekniske tiltak» enhver teknologi, innretning eller komponent som ved normal bruk er beregnet på å hindre eller avgrense handlinger, med hensyn til verk eller andre beskyttede arbeider, som ikke er tillatt av innehaveren av opphavsretten eller en opphavsrettsbeslektet rettighet som fastsatt ved lov eller sui generis-retten fastsatt i direktiv 96/9/EF. Tekniske tiltak skal anses som virkningsfulle når bruken av et beskyttet verk eller et annet beskyttet arbeid kontrolleres av rettighetshaverne ved anvendelse av en tilgangskontroll eller en verneordning, f.eks. kryptering, koding eller annen omgjøring av et verk eller et annet beskyttet arbeid, eller en kopikontrollordning som sikrer at målet om vern nås.
4. Uten hensyn til det rettslige vern som er fastsatt i nr. 1, skal medlemsstatene, dersom det ikke foreligger frivillige tiltak truffet av rettighetshaverne, herunder avtaler mellom rettighetshaverne og andre berørte parter, treffe hensiktsmessige tiltak for å sikre at de som tilgodeses ved unntakene eller avgrensningene fastsatt i nasjonal lovgivning i samsvar med artikkel 5 nr. 2 bokstav a), c), d) og e)

og i artikkel 5 nr. 3 bokstav a), b) og e), kan nyte godt av disse unntakene eller avgrensningene i den utstrekning som er nødvendig for å kunne nyte godt av dem når den tilgodesette bruker har rettmessig tilgang til det aktuelle beskyttede verket eller det aktuelle beskyttede arbeidet.

En medlemsstat kan også treffe slike tiltak med hensyn til den som tilgodeses ved et unntak eller en avgrensning fastsatt i samsvar med artikkel 5 nr. 2 bokstav b), med mindre reproduksjon til privat bruk allerede er mulig gjort av rettighetshaverne i den utstrekning som er nødvendig for å nyte godt av unntaket eller avgrensningen og i samsvar med bestemmelsene i artikkel 5 nr. 2 bokstav b) og i artikkel 5 nr. 5, uten at dette hindrer rettighetshaverne i å treffe hensiktsmessige tiltak med hensyn til antall reproduksjoner i samsvar med disse bestemmelsene.

De tekniske tiltakene som anvendes frivillig av rettighetshaverne, herunder tiltak som anvendes til gjennomføring av frivillige avtaler, og tekniske tiltak som anvendes til gjennomføring av tiltak truffet av medlemsstatene, skal være omfattet av det rettslige vern fastsatt i nr. 1.

Bestemmelsene i første og annet ledd får ikke anvendelse på verk eller andre beskyttede arbeider som er gjort tilgjengelige for allmennheten i samsvar med avtalte kontraktsvilkår mellom partene på en slik måte at allmennheten kan få tilgang til dem fra et selvvalgt sted og på et selvvalgt tidspunkt.

Når denne artikkel anvendes i tilknytning til direktiv 92/100/EØF og 96/9/EF, får dette nummer tilsvarende anvendelse.

Artikkel 7

Forpliktelser med hensyn til opplysninger om rettighetsforvaltning

1. Medlemsstatene skal fastsette hensiktsmessig rettslig vern mot enhver person som bevisst og uten tillatelse utfører en av følgende handlinger:

- a) fjerning eller endring av enhver elektronisk opplysning om rettighetsforvaltning,
- b) spredning, import for spredning, kringkasting, overføring eller tilgjengeliggjøring for allmennheten av verk eller andre arbeider som er beskyttet i henhold til dette direktiv eller i henhold til kapittel III i direktiv 96/9/EF og der elektroniske opplysninger om rettighetsforvaltning er fjernet eller endret uten tillatelse,

når personen vet eller har rimelig grunn til å tro at ved å gjøre dette, vil vedkommende forårsake, muliggjøre, lette eller skjule et inngrep i en opphavsrettighet eller en opphavsrettsbeslektet rettighet fastsatt ved lov, eller av sui generis-retten fastsatt i kapittel III i direktiv 96/9/EF.

2. I dette direktiv menes med «opplysninger om rettighetsforvaltning» enhver opplysning gitt av rettighetshaverne som identifiserer verket eller et annet beskyttet arbeid nevnt i dette direktiv eller omfattet av sui generis-retten fastsatt i kapittel III i direktiv 96/9/EF, opphavsmannen eller enhver annen rettighetshaver. Uttrykket omfatter også opplysninger om vilkårene for bruk av verket eller et annet beskyttet arbeid, samt alle numre eller koder som utgjør slike opplysninger.

Første ledd får anvendelse når noen av disse opplysningene er knyttet til en kopi av eller forekommer i tilknytning til overføring til allmennheten av et verk eller et annet beskyttet arbeid nevnt i dette direktiv eller som omfattes av sui generis-retten fastsatt i kapittel III i direktiv 96/9/EF.

KAPITTEL IV

FELLES BESTEMMELSER

Artikkel 8

Sanksjoner og klageadgang

1. Medlemsstatene skal fastsette hensiktsmessige sanksjoner og klageadgang med hensyn til inngrep i rettighetene og forpliktelsene fastsatt i dette direktiv og skal treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at disse sanksjonene og klageadgangen anvendes. Disse sanksjonene skal være virkningsfulle, stå i forhold til inngrepet og virke avskrekkende.

2. Hver medlemsstat skal treffe de tiltak som er nødvendige for å sikre at de rettighetshavere hvis interesser berøres av et inngrep som er gjort på statens territorium, kan gå til erstatningssøksmål og/eller kreve midlertidig forføyning og eventuelt beslaglegging av materialet som er brukt ved inngrepet, samt av innretninger, produkter eller komponenter nevnt i artikkel 6 nr. 2.

3. Medlemsstatene skal påse at rettighetshaverne har mulighet til å kreve midlertidig forføyning overfor mellommenn hvis tjenester brukes av en tredjemann til å gjøre inngrep i en opphavsrett eller beslektet rettighet.

Artikkel 9

Fortsatt anvendelse av andre lovbestemmelser

Dette direktiv berører ikke bestemmelser som særlig gjelder patentrettigheter, varemerker, mønsterrettigheter, bruksmønstre, halvlederprodukters topografi, typografiske skrifttyper, tilgangskontroll, tilgang til kringkastingstjenesters kabel, vern av nasjonalskatter, lovfestede krav om pliktavlevering, lover om konkurransebegrensende avtaler og illojal konkurranse, forretningshemmeligheter, sikkerhet, fortrolighet, datasikring og personvern, innsyn i offentlige dokumenter og avtalerett.

Artikkel 10

Anvendelse over tid

1. Bestemmelsene i dette direktiv får anvendelse på alle verk og andre beskyttede arbeider nevnt i dette direktiv som 22. desember 2002 er beskyttet av medlemsstatenes lovgivning på området opphavsrett og beslektede rettigheter, eller som oppfyller vernekriteriene i henhold til dette direktiv eller bestemmelsene nevnt i artikkel 1 nr. 2.

2. Dette direktiv får anvendelse uten at det berører handlinger som er foretatt og rettigheter som er ervervet før 22. desember 2002.

*Artikkel 11***Tekniske tilpasninger**

1. I direktiv 92/100/EØF gjøres følgende endringer:

- a) artikkel 7 oppheves,
- b) artikkel 10 nr. 3 skal lyde:

«3. Avgrensningene skal anvendes bare i visse særlige tilfeller som ikke strider mot normal utnytting av det beskyttede arbeidet og som ikke fører til urimelig skade for rettighetshaverens rettmessige interesser.»

2. Artikkel 3 nr. 2 i direktiv 93/98/EØF skal lyde:

«2. Rettighetene til fonogramprodusenter skal opphøre 50 år etter at opptaket fant sted. Dersom fonogrammet lovlig publiseres i løpet av dette tidsrommet, skal imidlertid rettighetene opphøre 50 år etter datoen for første lovlig publisering. Dersom det ikke har skjedd noen lovlig publisering innen tidsrommet nevnt i første punktum, og dersom fonogrammet er lovlig tilgjengeliggjort for allmennheten i dette tidsrommet, skal rettighetene opphøre 50 år etter datoen da lovlig tilgjengeliggjøring for allmennheten skjedde første gang.

Dersom fonogramprodusenters rettigheter ikke lenger er vernet 22. desember 2002 fordi vernetiden gitt i henhold til dette nummer i den ordlyd som gjaldt før endringen ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/29/EF av 22. mai 2001 om harmonisering av visse sider ved opphavsrett og beslektede rettigheter i informasjonssamfunnet^(*), skal dette nummer ikke innebære at disse rettighetene vernes på nytt.

^(*) EFT L 167 av 22.6.2001, s. 10.»

*Artikkel 12***Sluttbestemmelser**

1. Senest 22. desember 2004 og deretter hvert tredje år skal Kommisjonen framlegge for Europaparlamentet, Rådet og Den økonomiske og sosiale komité en rapport om anvendelsen av dette direktiv, der den blant annet, på grunnlag av særlige opplysninger som medlemsstatene gir, særlig skal undersøke anvendelsen av artikkel 5, 6 og 8 i lys av utviklingen av det digitale marked. Når det gjelder artikkel 6, skal den særlig undersøke om artikkelen gir et tilstrekkelig vern og om handlinger som er tillatt ved lov, påvirkes negativt av bruken av virkningsfulle tekniske tiltak. Om nødvendig, særlig for å sikre det indre markeds virkemåte i henhold til traktatens artikkel 14, skal den framlegge forslag til endringer av dette direktiv.

2. Vern av opphavsrettsbeslektede rettigheter fastsatt i dette direktiv skal ikke på noen måte berøre vernet av opphavsretten.

3. Det nedsettes med dette et kontaktutvalg. Det skal være sammensatt av representanter for vedkommende myndigheter i medlemsstatene. Det skal ledes av en representant for Kommisjonen og skal tre sammen enten på initiativ fra lederen eller på anmodning fra en medlemsstats delegasjon.

4. Utvalgets oppgaver skal være:

- a) å undersøke virkningen av dette direktiv på det indre markeds virkemåte, og å peke på eventuelle vanskeligheter,
- b) å organisere samråd om alle spørsmål som oppstår ved anvendelsen av dette direktiv,
- c) å lette utvekslingen av opplysninger om relevant utvikling i lovgivning og rettspraksis, samt relevant økonomisk, sosial, kulturell og teknologisk utvikling,
- d) å virke som et forum for vurdering av det digitale marked for verk og andre arbeider, herunder privat kopiering og bruk av tekniske tiltak.

*Artikkel 13***Gjennomføring**

1. Medlemsstatene skal innen 22. desember 2002 sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

*Artikkel 14***Ikrafttredelse**

Dette direktiv trer i kraft den dag det kunngjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

*Artikkel 15***Adressater**

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 22. mai 2001.

For Europaparlamentet

N. FONTAINE

President

For Rådet

M. WINBERG

Formann